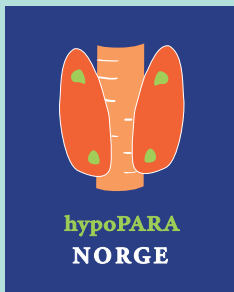

hypoPARA NORGE er en interesseorganisasjon for pasienter med sykdommen Hypoparathyroidisme og deres pårørende i Norge. Interesserte fagfolk kan også tegne medlemskap.

DEN SKAL

- Fremme medlemmenes interesser ved å gi råd og informasjon om sykdommen.
- Øke kunnskapen og skape kontakt mellom mennesker med denne sjeldne lidelsen.
- Samarbeide for bedret medisinsk behandling og hjelp i Spesialisthelsetjenesten.
- Tilby informasjon gjennom vår nettside og sosiale nettverk.
- Fremme offentlig kunnskap og forståelse for sykdommen.
- Fremme og følge med på klinisk forskning og utveksling av god medisinsk praksis av sykdommen, internasjonalt.

Hypoparathyroidisme

hypoPARA NORGE er medlem av Eurordis (European Organisation for Rare Diseases). Vi er godkjent til å kunne søke om offisielt driftstilskudd for frivillige organisasjoner gjennom Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet. Vi er godkjent som søkerorganisasjon ved ExtraStiftelsen.

MEDLEMSKAP I HYPOPARA NORGE:

Sendes til: **hypoPARA NORGE Gamle Konglungvei 1A, 1392 Vettre.**

Du kan også melde deg inn i foreningen, via vår hjemmeside: www.hypopara.no

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr./sted: _____

Land: _____

Telefon: _____

www.hypopara.no

Hypoparathyroidisme

Hypoparathyroidisme betyr nedsatt/opphevet funksjon av biskjoldbrusk-kjertlene (parathyreoidea). **Sykdommen er IKKE relatert til thyroidea (skjoldbrusk-kjertelen) (høyt/lavt stoffskifte).**

Biskjoldbrusk-kjertlenes funksjon er å produsere parathyreoideahormon (PTH). Hormonet har flere funksjoner i kroppen.

PTH utøver sin effekt på målceller via binding til reseptorer i cellemembranen. Denne binding moduleres av såkalte G-proteiner og påvirker mange forskjellige prosesser inne i cellen, helt inn til cellekjernen.

Hormonets **viktigste** funksjon er å regulere calcium- og fosfatkonsentrasjonen i blodet, og inne i kroppens celler.

Normal mengde av elektrolytten calcium i blodet, er livsviktig for mange prosesser i kroppen:

1. Muskelkontraksjoner
2. Nervefunksjon
3. Neuromuskulære kontraksjoner
4. Hjertets kontraksjoner
5. Koagulering av blod
6. Hormon og neurotransmittor frigjørelse
7. Knokkeldannelse

Calcium i blodet, blir derfor normalt regulert innenfor et meget snevert

normalområde, og med en individuell variasjon på max. 2 %. Ved hypoparathyroidisme er den intra-individuelle variasjon for høy.

PTH-mangel minsker frigivelse av calcium fra knoklene, og øker tapet av calcium ved urindannelsen i nyrene. PTH-mangel hemmer dannelsen av aktivt D- vitamin (som er et hormon), slik at tarmens opptak av calcium fra maten hemmes.

Det aktive vitamin D, som gis som behandling av sykdommen i dag, retter ikke opp alle tapte funksjoner til parathyreoideahormonet.

Nedsatt funksjon av biskjoldbrusk-kjertlene medfører, som hovedsymptom, nedsatt konsentrasjon av kalk (calcium), og forhøyet konsentrasjon av fosfat i blodet. Magnesiummangel er også et vanlig symptom.

Symptomer: I de vanskeligste tilfeller av lavt blodcalcium, kan det oppstå livstruende muskelkramper i hele kroppen. Meget lavt calciumnivå kan også medføre forlenget QT intervall i hjertet, hypotensjon og hjertesvikt.

Symptomer på kronisk hypoparathyroidisme er tendens til muskel-spasmer i hender og føtter. Nummenhet og prikkende følelse omkring munnen og i fingre, tær og ben. Hovne og vonde føtter. Videre kan symptomer være tretthet og konfusjon. Extrapyramidale symptomer (lik de som sees ved Parkinson) kan utvikle seg over tid, og skyldes forkalkninger i hjernen. Det kan utvikles forkalkninger av nyrene og andre steder i kroppen, samt Cataract (grå stær).

Det kan også oppstå smerter som ved Polyneuropati. Smerter i skjelettet og svakhet/smerter i musklene er vanlig. Muskelsmertene øker ved aktivitet.

Hypoparathyroidisme kan være medfødt eller ervervet, og årsakene er mange forskjellige, her nevnes noen:

MEDFØDT

Idiopatisk hypoparathyroidisme betyr, at man ikke kan påvise årsaken til den nedsatte funksjon.

Isolert hypoparathyroidisme kan opptre sporadisk. Det eksisterer også familiære former, hvor f.eks. flere søsken eller flere generasjoner i samme familie har hypoparathyroidisme.

Di George syndrom er en sykdom hvor det kan være manglende anlegg av biskjoldkjertler. Sykdommen **APS 1** er også representert med hypoparathyroidisme. Det vil i begge tilfeller også være andre manifestasjoner.

Ved **Pseudohypoparathyroidisme, også kalt Albrights hereditære osteodystrofi**, er dannelsen av PTH i biskjoldkjertlene intakt, men knokler og nyrer er ikke i stand til å respondere på det.

ERVET

Hypoparathyroidisme etter skade.

Da de fire biskjoldbrusk-kjertlene er meget små, og er plassert rett bak skjoldbrusk-kjertelen, kan operasjon i regionen føre til at disse små kjertlene blir skadet/fjernet. Strålebehandling av halsregionen kan også være en årsak.

Autoimmun hypoparathyroidisme.

Kroppens immunsystem kan av ukjent årsak danne antistoffer mot kjertelvevet (autoimmunitet), slik at de hormonproduserende celler langsomt ødelegges.

Brosjyren er redigert og kvalitetssikret av Professor Erik Fink Eriksen
Endokrinologisk klinikk
Oslo Universitetssykehus, Aker.